

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om udbygning og ombygning m. v. af den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

Valgt blev: *Carl Petersen, Albertsen, Kaj Andresen, Ditlevsen, Lysholt Hansen, Hjortnæs, Kolbjørn, Chr. Thomsen, Aage Fogh, Harald Nielsen, Anders Andersen, Damsgaard, Niels Eriksen, H. C. Toft, Niels Ravn, Reedtz-Thott og Morten Lange.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1501, fremsættelsen i tidenden sp. 2646).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Axel Ivan Pedersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om børne- og ungdomsforsorg.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1425, fremsættelsen i tidenden sp. 2644).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Mørk: Jeg har kun få bemærkninger at gøre, idet det foreliggende lovforslag stort set kun betyder, at de nugældende bestemmelser trækkes ud af forsorgsloven og samles i en selvstændig lov om børne- og ungdomsforsorg. Dertil kommer yderligere, at børneforsorgsloven jo skal tages op til revision i folketingsåret 1962-63.

Af de få realitetsændringer, som lovforslaget indeholder, skal jeg kun opholde mig ved en enkelt, nemlig ændringen vedrørende finansieringen af rådgivningsklinikkerne. Ved de store ændringer, som gennemførtes i forsorgsloven i 1958, blev der som bekendt skabt hjemmel til at oprette rådgivningsklinikker for børn. Jeg betragter oprettelsen af sådanne rådgivningskontorer inden for børneforsorgen som et meget betydningsfuldt fremskridt; men desværre har det jo vist sig, at de gældende bestemmelser om kommunernes tilskud har stillet sig hindrende i vejen for etableringen af klinikker. Ifølge loven af 1958 ydes der til etablering af sådanne klinikker 90 pct. tilskud, opdelt med 51 pct. fra staten, 9 pct. fra den mellemkommunale refusion og 30 pct. fra den eller de kommuner, for hvilke klinikken er bestemt.

Denne bestemmelse har som allerede sagt mødt stærk modstand fra de interesserede kommuners side, og for at komme ud over dette har ministeren nu foreslået en ændring i udgiftsfordelingen, så at staten af de samlede udgifter på omkring 450 000 kr. dækker de 54 pct., medens 36 pct. dækkes ved mellemkommunal refusion. Herved opnås, at de stedlige kommuner, som efter gældende lov skulle yde et tilskud på 30 pct., bliver fritaget for, i hvert fald direkte, at bidrage til finansieringen. Jeg håber, at denne ændring vil medføre, at de 4 rådgivningsklinikker, som foreløbig er tænkt indrettet i København, Esbjerg, Ålborg og Odense, snarest kan etableres.

Må jeg sluttelig sige, at da lovforslaget har så stærk berøring med forsorgsloven, og da den højtærede minister før fremsættelsen her i tinget har forhandlet om lovforslaget med det folketingsudvalg, som arbejder med den nye forsorgslov, finder jeg det naturligt, at lovforslaget henvises til videre behandling i det omtalte folketingsudvalg.

Jeg skal med disse få bemærkninger tilsige mit partis støtte til en hurtig og en velvillig behandling af lovforslaget.

Søren Andersen: Dels som følge af det sene tidspunkt, hvorpå lovforslaget er fremkommet, men dog mere som følge af, at den gældende lov indeholder en bestemmelse om revision af loven i folketingsåret 1962-

[Søren Andersen.]

63, skal jeg undgå ret mange principielle betragtninger, men mere holde mig til de ikke særlig mange ændringer, som selve lovforslaget indeholder forslag om.

Det er jo sagt, at dette er det fjerde område, der spaltes ud fra den store, gamle forsorgslov. Jeg ved ikke, i hvor høj grad det bliver en lettelse for dem, der skal arbejde med loven; det skulle det vel gøre, og det gør det forhåbentlig også. Men det er vel ikke unaturligt, at jeg godt kunne ønske mig, at der havde været noget mere rationalisering i disse lovforslag på forsorgsområdet. Jeg skal naturligvis ikke tage en eventuel andenbehandling af forslaget om offentlig forsorg på forskud, men jeg ville gerne, hvis vi kunne opnå noget mere rationalisering. Hvis folkestyrets funktioner efterhånden kun kan udøves af eksperter, er der noget galt; i alle tilfælde føles det sådan, og alene det, at det kan føles, må vel betyde, at der er noget galt.

Det er jo tydeligt i dette lovforslag, at der er nogen, der skal tage sløbet, der er andre, der skal bistå og rådgive, og efterhånden glider vi mere og mere bort fra, at det borgerlige ombud kan klare problemerne, og over til en ren funktionalisme. Jeg kan blot — jeg skal slet ikke anke over det, men alligevel fremføre det — som eksempel nævne den nuværende tilsynsværgeordning; det er muligt, at den er rigtig, men den illustrerer, at det kan være nødvendigt at udpege visse personer til sådanne funktioner, hvor man ellers mangler egnet mandskab. Dette var mere et lille hjertesuk, jeg skal nu koncentrere mig om de 3 ændringer, der er foreslået.

Jeg tror i og for sig ikke, at de rådgivningsklinikker inden for børneforsorgsordningen, som man fik ind i loven af 1958, er særlig attråede, og der er måske heller ikke særlig behov for dem. I hvert tilfælde har jeg lagt mærke til, at man har været betydelig mere glad for den konsulentordning, man har fået, end for selve klinikkerne. Selv om der er gået ca. 3 år, siden loven kom i 1958, er der, så vidt man kan forstå lovforslaget, endnu ikke oprettet sådanne klinikker, i hvert tilfælde ikke i den grad, som den højtærede minister kunne ønske sig det.

Det er vel også tvivlsomt, om den nye

betalingsordning virkelig er bedre. Den giver jo et større tilskud fra staten — jeg skal ikke her komme ind på procenter — og det har jeg i og for sig ikke noget imod; jeg synes, det er rigtigt. Men jeg kan ikke helt overse, om det virkelig er bedre, at den kommunale andel føres over til helt mellemkommunal refusion. Det har i hvert tilfælde været sådan i kommunerne, at man har regnet med, at der var en række større kommuner, hvor disse institutioner kom til at ligge, der ville få betydelig mere fordel end andre kommuner, og derfor har de ønsket en betalingsordning på linje med den, der er gældende, når det drejer sig om sygehuse. Jeg tror, dette er noget, som tinget i hvert fald skal tænke over. Jeg kan ikke på forhånd sige, at den højtærede minister har ramt rigtigt, hvad angår den ændring med hensyn til refusionen, som foreslås. Derimod kan jeg nok se, at den højtærede minister har ment at komme med en ændring til det bedre, som skulle kunne løse problemerne for de rådgivningsklinikker, som den højtærede minister søger at få gennemført.

Det ser ud til, at særforborgens såvel som børneforsorgens område udvides en smule. Jeg kan ikke se hvor meget, men det kan vi undersøge i udvalget.

Der finder også ændringer sted med hensyn til sager, hvor retsmyndighederne frafalder tiltale, imod at de pågældende unge anbringes på institution. Jeg tror, at den ændring, der finder sted her, er rimelig og rigtig, og at der er behov for den. Det er i almindelighed børneværnets opgave at anbringe børnene i de rigtige institutioner, men der er jo mange af dem. Jeg skal ikke sige, at vi ikke har behov for den lange række institutioner; det har vi utvivlsomt, men det kan nok til tider være vanskeligt at ramme den rigtige anbringelsesmåde. Derfor er det nok rigtigt, når det fremhæves, at der her er problemer, der skal løses, både med hensyn til opdragelse og behandling såvel som i forbindelse med retssikkerheden. Jeg tror, at den ændring er rigtig, der går ud på, at i tvivlstilfælde, eller hvor anklagemyndighed og børneværn ikke er enige, er der mulighed for, at sagen kan afgøres af direktøren for børne- og ungdomsforsorgen.

Bestemmelsen om, at statens tilskud til

[Søren Andersen.]

børneforsorgens pensionskasse bringes i harmoni med de nyeste regler for løn og pension, såvel som de øvrige bestemmelser i lovforslaget kan vi se på i udvalget.

Jeg skal på mit partis vegne tilsige lovforslaget en velvillig behandling.

Asger Jensen: Lovforslaget er en fortsættelse af den linje, der tilsigter at opdele socialreformen af 1933 i mange enkelte love. Vi har tidligere været inde på, at det var tvivlsomt, om det ville være hensigtsmæssigt at få sociallovgivningen opdelt i alt for mange enkelte love.

Forslaget er endvidere et udtryk for den aktivitet, der har hersket i de senere år inden for den sociale lovgivning. Det er ikke på alle områder, at folk i det praktiske arbejde har følt, at disse nye love udfyldte noget savn; tværtimod tror jeg, at mange har den opfattelse, at det er ved at gå så stærkt, at de knap nok når at modtage cirkulærerne, før man igen begynder at lave om på lovene. Det er derfor et spørgsmål, om folketinget ikke skulle give sig bedre tid både med det nærværende forslag og det store forslag om ændringer i forsorgsloven.

Det er jo ikke store ændringer, der i realiteten foreslås i børne- og ungdomsforsorgen, men når vi nu er ved at foretage ændringer, ville det være rimeligt, dersom vi også fik loven gået igennem, så at den ikke lige straks skal optages til revision. Det er ikke mere end et par år siden, denne lov blev vedtaget, men der er dog et område, der ikke blev moderniseret, nemlig det, der handler om tilsyn med børn. De nu foreslåede ændringer tager heller ikke sigte på at gøre disse bestemmelser mere tidssvarende, så der er god grund til at give folketinget en rimelig tid til at foretage en gennemgang af disse problemer.

Det foreslås at ændre reglerne om tilskud til anerkendte rådgivningsklinikker for børn. Ændringerne går ud på, at de stedlige kommuner ikke skal yde et særligt bidrag til dette formål. Det er, så vidt jeg kan se, nogenlunde samme princip, som blev gennemført for dækning af udgifterne til ambulatorier for alkoholskadede. Vi erkendte dengang, at det var den mest praktiske form, idet der ikke skulle foretages op-

krævning hos de enkelte kommuner f. eks. for hver patients vedkommende; men jeg er blevet lidt ængstelig ved denne form, hvor udgifterne fordeles mellem staten og kommunerne efter regler om mellemkommunal refusion. Jeg har været i berøring med en sag, hvor en kommune selv drev en klinik for alkoholskadede. Denne virksomhed kostede 5 000 kr. om året, og denne institution virkede egentlig ganske tilfredsstillende. Men så kom de nye regler om fordeling af udgifterne mellem staten og mellemkommunal refusion, og en ny institution blev oprettet. Nu skulle udgifterne ikke længere holdes nede på 5 000 kr., de blev på 74 000 kr. Jeg skal ikke ved denne lejlighed forsøge at afgøre, om det er statens domineren over det kommunale selvstyre, der er årsag til denne betydelige stigning, men vil dog pege på, at vi i vort lovgivningsarbejde bør have for øje, at vi ikke ved tilskud fra staten og ved den mindre lokalt betonede mellemkommunale refusion indskrænker det kommunale selvstyre og forflygtiger ansvaret.

Der er altså nogle problemer, der er grund til at have en rimelig tid til at drøfte i et udvalg, og der ville ikke ske nogen større ulykke ved at vente lidt med ændringerne til loven om offentlig forsorg og de foreslåede ændringer til børne- og ungdomsforsorgen til efteråret, så forslagene kunne få den grundige behandling, som allerede arbejdet i udvalget om forsorgsloven tydeligt har vist er nødvendig.

Det konservative folkeparti stiller sig i øvrigt velvilligt til en positiv forhandling angående de fremsatte forslag.

Aage Fogh: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Helge Larsen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på mit partis vegne anbefale en grundig og velvillig behandling af det foreliggende lovforslag.

Storgaard: Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke den højtærede socialminister for det foreliggende lovforslag om børne- og ungdomsforsorg.

Lovforslaget har allerførst den fordel, at det er affattet på en måde, så vi almindelige mennesker, der ikke er cand. jur.er, kan forstå det. Men jeg mangler en slags forord

[Storgaard.]

til lovforslaget, ikke til dets indhold, men i form af en fyldestgørende forklaring på årsagen til den stigende kriminalitet blandt ungdommen i dag. Ville det ikke være langt skønnere for samfundet, hvis vi i børneværnet kunne afløse vore møder på grund af mangel på sager til dagsordenen? Men det kan vi ikke, vi ser tværtimod drengebander af en tidligere helt ukendt karakter. Omtrent hver dag kan man desværre læse om den slags bander i dagspressen. Må jeg med formandens tilladelse have lov til at citere fra Vestkysten:

„Ny ungdomsbande under optrevling.

Hovedmanden, der kun er 17 år, tilstår lang række nye ulovlige forhold — jævnaldrende kammerat måtte føres bort med magt, da kriminalpolitiet ville anholde ham.

Kun en god måneds tid efter, at politiet optrevlede en omfattende tyverisag med tre ganske unge mennesker som implicerede, har man nu igen afsløret en ungdomsbande med en kun 17-årig som den tilsyneladende hovedmand.“

Den slags kan man konstatere i samtlige landets aviser flere gange om ugen. Vi oplever i børneværnet et tiltagende antal knallert-, motorcykel- og biltyverier foretaget af unge mennesker, som børneværnet i den anledning må tage sig af.

Man kan selvfølgelig spørge: ja men er det da ikke forældrenes pligt at fortælle deres børn, at de ikke må stjæle? Jo, det har de vist også gjort tit nok. Men det er årsagerne til forbrydelserne, jeg efterlyser.

Med hensyn til pasning af børnene vil jeg gerne have lov til at påpege, at siden 1945 har bolignøden, de høje huslejer og de høje skatter medført, at faderen ikke er i stand til selv at forsørge familien, hvorfor moderen også må gå ud på arbejde, hvis familien da ikke skal leve af havregryn alene. Det medfører tit og ofte, at børnene får lov til at passe sig selv, og så er det de kommer i dårligt selskab. Sammenstuvninger i husvildebarakker er også medvirkende dertil;

det er nemlig meget ofte familier med mange børn, der bor stuvet sammen i husvildebarakkerne.

En anden side af sagen er, at der går alt for mange dårlige film i biograferne, gangsterfilm, røverfilm, og jeg er bange for, at de forskellige biografer i alt for ringe grad tager hensyn til betegnelsen „Forbudt for børn“. Man har set tilfælde, hvor en flok drenge i 14-15 års alderen truede en homoseksuel til at aflevere 10 kr. til sig for at undlade at anmelde ham til politiet, alt sammen inspireret af film — efter deres eget udsagn.

Derimod kan jeg bedre forstå, at vore unge mænd efter at have aftjent værnepligt ender som forbrydere, når man har set de lære- og håndbøger, man anvender inden for militæret. De indeholder illustrerede tegninger af, hvorledes man, når man står over for et medmenneske, der er skabt i Guds billede akkurat som én selv, så skal forsøge på at uskadeliggøre ham ved at jage fingrene ind i hans øjne eller sparke ham i skridtet, og kan man få lejlighed til det, skal man jage en bajonet i maven på ham, og så skal man dreje rundt med det samme for at ødelægge indvoldene på ham.

Efter at have lært alle disse forbrydertag i 16 måneder kommer han hjem og skal være en lovlydig borger i samfundet. Efter min opfattelse skal man ikke på denne måde udklække forbrydere. Og når der så er begået en eller anden grufuld forbrydelse, der er foregået efter den i lærebogen anviste metode, ser man ofte, at forbryderen oven i købet bliver sendt til mentalundersøgelse, før han bliver straffet. Mon det ikke er på høje tid, at de ansvarlige for disse forbryderudklækningsanstalter bliver sendt til mentalundersøgelse? Jeg tror, det kunne være gavnligt for unge mænds opdragelse.

Jeg vil gerne have lov til at spørge den højtærede minister: kan der ikke træffes foranstaltninger med henblik på at forbyde den forbryderlitteratur og smudslitteratur, som drenge begynder at læse allerede i 12 års alderen — den alder, hvor de netop

[Storgaard.]

har stor interesse i at læse sådan forbryderlitteratur? Jeg tror i høj grad, denne litteratur er medvirkende til at lede børns tanker ind i forkerte baner.

Må jeg i øvrigt benytte lejligheden til at takke den højtærede minister for de i § 54 foreslåede rådgivningsklinikker; jeg tror, at disse i høj grad kan være til hjælp for børneværnet.

Til slut vil jeg gerne udtale min glæde over, at det i § 90 er foreslået, at direktøren og inspektørerne skal tilse de forskellige institutioner 2 gange årligt; jeg kunne dog godt have ønsket, at der havde været tilføjet et „uansmeldt“.

Vi kan vel nok blive enige om i det høje ting, at man aldrig skal fjerne et barn fra hjemmet — uanset, om dette er fattigt eller rigt — før man er klar over, om barnet tager skade af at forblive i hjemmet. Men jeg har også den opfattelse, at der i børneværnene — gud ske lov — ingen politisk stillingtagen finder sted. I børneværnene drejer det sig først og fremmest om barnets vel, ganske uanset politiske opfattelser, og det er altid en stor glæde at bemærke dette ved arbejdet i et børneværn. Jeg mindes, at der har været tider, hvor der er blevet gjort forskel på fattig og rig i børneværnet, men jeg har den opfattelse, at hjemmene — hvad enten det er optagelses- eller opdragelseshjem — skal være sådan, at barnet dér mærker den kærlighed, som det skulle have haft, men måske ikke fik, hos faderen og moderen. Vi har mange prægtige hjem, og når man kommer der, føler man med det samme tilliden og kærligheden mellem børnene og forstanderparret; men man kan også komme ud for hjem, hvor man får følelsen af respekt, men hvor der er kulde til stede i hjemmet, og det er ikke nok, at man beder fadervor morgen og aften, der skal oprigtighed til, for at børnene kan elske det som deres hjem.

Når man på et sådant hjem med lukkede afdelinger spærrer et ungt menneske inde flere måneder i et lille firkantet rum med gitter for vinduet — et vindue, der sidder så højt oppe, at han ikke kan se ud i naturen — så tror jeg han kommer til at hade hele samfundet og tit og ofte ender som forbryder.

Jeg vil slutte med endnu en gang at takke den højtærede minister for lovforslaget. Mit parti lover velvillig behandling deraf.

Arne Bertelsen: Mit parti kan støtte det fremsatte lovforslag. Det drejer sig i det væsentlige om en tilretning og samling af allerede gældende lovregler. Der findes i lovforslaget enkelte reelle forbedringer. I § 20 udvides således amtets lokale beføjelser på bekostning af landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg, en mindre decentralisering, som nok vil forenkle administrationen.

Som det ærede medlem hr. Mørk var inde på, har de i § 54 omtalte rådgivningsklinikker haft meget store fødselsveer, og jeg mener ligesom det ærede medlem, at det er en nyttig ændring, der er sket med hensyn til tilskudsreglerne. De er simplificeret og vil give mindre diskussion om fordelingen af driftsudgifterne mellem de enkelte kommuner og forhåbentlig hjælpe disse rådgivningsklinikker i gang noget hurtigere.

Videre giver § 72 direktøren for børne- og ungdomsforsorgen beføjelse til at bestemme i stridstilfælde, hvor forsorgen skal udføres. Dette er det eneste rimelige, al den stund direktøren gennem sine inspektioner har det fornødne kendskab til de enkelte institutioner og derfor bedst kan vælge det egnede sted for den enkelte, der inddrages under forsorgen. Det var ikke rimeligt, når direktøren i en del tilfælde kun var rådgivende. Jeg er også ganske enig med det ærede medlem hr. Søren Andersen, som kom ind på dette spørgsmål.

Om § 57 skal jeg dog bemærke, at de regler, som for tiden gælder for aflønning af ledere og medarbejdere under børne- og ungdomsforsorgen, ikke er sådan, at de kan fremme tilgangen af kvalificeret personale. Dette er påpeget af det pædagogiske og økonomiske nævn, men der er ikke sket forbedringer. Jeg vil gerne henstille til den højtærede socialminister og til det kommende udvalg at se nærmere på dette spørgsmål.

Endelig vil jeg gerne henlede opmærksomheden på § 96, stk. 2. Her forudsættes det, at de specielle hjem for adfærdsvanskelige børn og unge udbygges med specialafdelinger, men dette er jo næsten ikke sket i de 2 år, loven har været gældende, skønt

[Arne Bertelsen.]

der unægtelig findes et betydeligt behov derfor, og skønt der flere gange er sket sagkyndig indstilling herom, således f. eks. i det pædagogiske nævns betænkning nr. 255 i 1960. Jeg vil også gerne bede udvalget se på dette spørgsmål.

Socialministeren (Bomholt): Jeg takker de ærede ordførere for de udtalelser, der er faldet, og som jo viser, at der i alt væsentligt er tilslutning til forslaget.

Jeg ville ligesom det ærede medlem hr. Mørk sætte pris på, om forslaget kunne henvises til udvalget vedrørende offentlig forsorg. Det var jo efter forhandling i og med dette udvalg, at dette forslag fremkom.

Lovforslaget skal til normal revision i 1962-63 på samme måde, som ændringsloven i 1958 foreskrev.

Reglerne om børne- og ungdomsforsorg kan jo ikke blive i socialforsorgslovgivningen, når denne får den mere stramme karakter som det lovforslag, der behandles i det nedsatte udvalg, og det har derfor været nødvendigt at tage hele denne paragrafklump om børneforsorgen ud og få den som speciel lovgivning. Vi har fra ministeriets side kun foretaget ganske enkelte ændringer i forhold til gældende lov, som vi fandt særlig påkrævede, herunder reglerne om rådgivningsklinikkerne. Jeg har talt med et par amtmænd og med kommunale repræsentanter om spørgsmålet og har derigennem fået det indtryk, at der er forståelse og velvilje med hensyn til oprettelse af rådgivningsklinikker, men at den hidtidige økonomiske fordelingsform ikke har været hensigtsmæssig; derfor dette forslag.

Det ærede medlem hr. Søren Andersen stillede sig noget skeptisk over for det forslag. Jeg har naturligvis ikke noget imod, at vi drøfter den økonomiske ordning i udvalget; kan man finde en ordning, der er bedre, kan jeg ikke have noget imod en sådan. Jeg ville ellers mene, at den foreslåede overførelse af andelen på 30 pct. af udgifterne fra de i amtsråds kredsen liggende kommuner til den fælleskommunale refusion ville være et plus.

Man må jo, når denne sag skal drøftes, ikke glemme — det er også en henvendelse til det ærede medlem hr. Søren Andersen — at der kun er tale om ganske få rådgivnings-

klinikker: i Ålborg, Århus, Esbjerg og Odense. Der kan selvsagt kun blive tale om relativt få rådgivningsklinikker, og problemet er alene i kraft heraf af et meget begrænset omfang, men reglen ændres, fordi vi gerne skulle have disse rådgivningsklinikker.

Det ærede medlem hr. Søren Andersen sagde, at han var gladere for konsulenterne. Men hertil må jeg sige, at det også kostede meget stort besvær at få konsulentordningen gennemført. Nu er der vokset forståelse op i amterne for en sådan konsulentordning, men det ærede medlem ved lige så godt som jeg, at der i det første års tid blæste en stærk modvind mod konsulentordningen. Når først disse rådgivningsklinikker er oprettet, er der ingen tvivl om, at de vil bevise deres værdi, og jeg ville meget ønske, at vi i udvalget kunne nå frem til det, som ordningen i øjeblikket savner.

Det ærede medlem hr. Søren Andersen mente, at der skete noget halvforkert ved denne udspaltning af selvstændige love; det ærede medlem kunne ønske en mere sammenhængende lovgivning og en mere udpræget rationalisering. Jeg er ganske enig med det ærede medlem i, at vi befinder os i en overgangsfase. Jeg har tidligere gjort opmærksom på, at jeg mener, at lovene på ny bør samles i organiske helheder, og så vidt jeg kan skønne, måtte det da ske i én lov for socialforsikring og pension og en anden gruppe, hvori revalideringsforslaget indtager en væsentlig og central placering. Imidlertid kunne heller ikke enkepensionsforslaget blive i en forsorgslovgivning. Enkepensionsordningen må dog rokeres over i retning af folkepensionen og indgå i en større sammenhæng med de sociale pensionsordninger.

Det ærede medlem hr. Asger Jensen udtalte sig så kraftigt, at han endog sagde, at jeg tilsigtede at dele socialreformen i mange enkeltlove. Det er bestemt ikke sigtelinjen; det er det nødvendige gennemgangsled for at nå frem til en mere harmonisk og organisk sammenhæng.

Det ærede medlem mente, at der måtte god tid til at behandle det foreliggende lovforslag. Hertil må jeg bemærke, at selve forslagens udtrækning af socialforsorgsloven faktisk er en forholdsvis formel akt og bør være det, og hvad selve forsorgslovforslaget

[Socialministeren.]

angår, vil jeg gøre opmærksom på, at det var udsendt til behandling hos de sagkyndige hele sidste sommer, og at ikke mindst sammenslutningen af de sociale udvalg, i hvis bestyrelse det ærede medlem indtager en fremtrædende plads, beskæftigede sig med lovforslaget og fremsatte meninger, også ændringsforslag, som der er taget hensyn til, og at udvalget om forsorgsloven faktisk er ved afslutningen af arbejdet, idet det første ministersamråd har været afholdt, og der skulle ikke være langt til det næste.

Det ærede medlem hr. Storgaard var på grundlag af sine erfaringer i Esbjerg børneværnsudvalg meget pessimistisk og udtalte sig relativt drastisk vedrørende kriminaliteten. Ja, det kan måske under et øjeblikkeligt indtryk tage sig ud, som om kriminaliteten var stærkt voksende; det er den imidlertid ikke. Det fremgår af de samlede oversigtstal, at der endog er sket det besynderlige, at vi i Danmark har forholdsvis mindre børne- og ungdomskriminalitet end i vore nabolande — en så ringe kriminalitet, at man endogså sender udvalg her til landet for at studere, af hvilke specielle forhold noget sådant kan tænkes at være påvirket. Der har i den senere tid været et par bandesager i Esbjerg, men jeg tror ikke, at man skal tegne et for sort billede af disse tilfælde. Man bør dog også gøre opmærksom på, at der i samme stad er virkelig fine ungdomsklubber og andet værdifuldt forebyggende arbejde i gang. Jeg synes, det ærede medlem udtalte sig for udfordrende og urigtigt ved faktisk at sige, at den militære tjenestetid bidrager til uddannelse af forbrydere, og at de militære etableringer er udklækningsanstalter for forbrydere. Der kan tales sagligt om årsagerne til kriminaliteten. Mange mennesker beskæftiger sig jo med dette spørgsmål; der er skrevet en stor litteratur om det, og der fremkommer stadig væk i vore sociale tidsskrifter ny orientering om problemet. Det er et nyt, spændende, interessant sociologisk kapitel, og vi må alle sammen være interesserede i at finde frem til årsagerne, men de er ikke så enkle, som det ærede medlem opstiller dem.

Det ærede medlem hr. Arne Bertelsen

var inde på spørgsmålet om disse specialhjem, der skal oprettes i henhold til § 96, og beklagede, at der ikke var kommet mere gang i det, end tilfældet er. Nu må man erindre, at børneforsorgsreformen først kom i 1958, og vi har i hvert fald fra børneforsorgens og ministeriets side tilstræbt at få fremmet disse sager, at få rejst flere bygninger, men det har i første omgang været vanskeligt at vinde tilstrækkelig forståelse for de noget dyre etableringer, som en børne- og ungdomsforsorg med en fordeling af børnene i mindre grupper kræver.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Mørk: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, tinget har nedsat angående forslag til lov om offentlig forsorg.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 12. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om udenrigstjenesten.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om normering og klassificering af stats-tjenestemandsstillinger.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd [vedrørende udenrigstjenesten].

5) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks ratifikation af overenskomsten af 14. december 1960 om Organisation for økonomisk Samarbejde og Udvikling.

[Formanden.]

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om regulering af fiskeriet i det nordøstlige Atlanterhav.

Mødet hævet kl. 14⁴⁵.

59. møde.

Onsdag den 12. april kl. 13.

Formanden: Medlemmer af folketinget Erik Eriksen, Poul Sørensen, Damsgaard, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Thisted Knudsen, Axel Kristensen, Poul Møller og Thestrup har meddelt mig, at de ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om standsning af visse arbejdskonflikter.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Erik Eriksen, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte det nu anmeldte forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Erik Eriksen): Jeg skal tillade mig for det høje folketing på medlemmer af venstres og det konservative folkepartis vegne at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om standsning af visse arbejdskonflikter.

Der vil være almindelig enighed om, at det er en meget alvorlig situation, det danske samfund i disse dage bevæger sig ind i. Vort land befinder sig i en konflikt, der hurtigt kan lamme væsentlige og ømtålige områder inden for dansk erhvervsliv og økonomi.

Da vi mødtes her i går, havde forslagsstillerne egentlig ventet et regeringsinitiativ over for folketinget i anledning af den opståede alvorlige situation på arbejdsmarkedet. På det tidspunkt var arbejdet allerede standset en række steder, og det var meddelt offentligheden, at statsministeren

ikke havde haft held med sit forsøg på at få parterne til at genoptage forhandlingerne. Regeringen foretog sig imidlertid ikke noget her i folketinget. Jeg ved, at betydende kræfter inden for såvel arbejdernes som arbejdsgivernes organisationer har gjort en meget stor indsats for at nå frem til et forlig, der sikrede arbejdsfreden. Disse kræfter er imidlertid af grunde, som jeg ikke her skal komme ind på, blevet underkendt.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at den altovervejende del af befolkningen står ganske uforstående over for den situation, som er i udvikling, og som rammer skyldige og uskyldige i flæng. De strejkeramte områder, jern- og metalindustrien og transportområdet, indtager nøglepositioner i den moderne samfundsøkonomi. Arbejdsstandsningen kan få alvorlige virkninger ikke blot inden for afgrænsede områder, men langt derudover; det er jo en kædereaktion, der udløses. Arbejdsstandsningen kommer på et kritisk tidspunkt for meget væsentlige dele af vor eksport — det er navnlig landbrugseksporten, jeg her tænker på — kommer på et tidspunkt, da vore konkurrenter står parat, ja, vel egentlig ikke har noget højere ønske end at indtage den danske eksports plads. Det må endvidere tages i betragtning, at varslede strejker kan iværksættes i løbet af meget kort tid. Dertil kommer, at både arbejdernes og arbejdsgivernes organisationer vil kunne udvide konflikten i ubegrænset omfang. De allerede nu iværkstatte arbejdsstandsninger vil medføre en alvorlig forstyrrelse af forbindelsen mellem landsdelene, delvis standse eksporten og dermed svække valutastillingen. Vore tilførsler udefra vil naturligvis også blive ramt.

Varigheden af en tilstand, som således rammer produktionslivet, transporten og forsyningerne og i mange tilfælde vore fremtidsmuligheder, må være meget kort. Det er vor opfattelse, at det danske samfund i den nuværende situation ikke kan holde til dette. Forslagsstillerne mener ikke, at samfundet kan tåle eller bør tolerere en sådan tilstand, hvorved også mange sagesløse borgere kommer til at undgælde. Vi anser det derfor for nødvendigt at bringe arbejdsstandsningen til ophør ad lovgiv-